

HOSPODÁŘSTVÍ A FINANCE

RESTART A CESTY K NĚMU

Nový směr vstříc budoucnosti

Vědecká rada Hospodářského fóra německé SPD
Srpen 2020

Hospodářské a sociální důsledky pandemie koronaviru stále ještě nelze předvídat. Budou opatření přijatá v mnoha zemích dostatečná?

Bude nezbytné dosáhnout logické rovnováhy mezi stabilizačními opatřeními, posílením poptávky a podporou investic a inovací.

Klíčovou otázkou bude vyvážení různých opatření. Cílem musí být hlubší udržitelnost ekonomiky.

Obsah

	Úvodní slovo	2
	Předmluva	3
1.	NĚMECKO A EVROPA STOJÍ PŘED OHROMNÝMI VÝZVAMI	4
2.	EVROPSKÉ ODPOVĚDI JEŠTĚ NIKDY NEBYLY TAK NALÉHAVÉ	7
3.	PLÁN HOSPODÁŘSKÉ OBNOVY, INVESTIC A TRANSFORMACE JAKO REAKCE NA KRIZI	9
4.	POSÍLIT POZICI CENTRA INOVACÍ	11
5.	EKOLOGICKÁ PRŮMYSLOVÁ POLITIKA S ORIENTACÍ NA BUDOUCNOST	13
6	NASTAVIT SMĚŘOVÁNÍ DO BUDOUCNOSTI	15

Úvodní slovo

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

pandemie koronaviru změnila životy nás všech. Zdá se, že v Evropě je virus nyní do jisté míry pod kontrolou, v jiných částech světa ovšem počty stále prudce rostou. Ještě před nedávnem by si nikdo neuměl představit, že se společnost a politika zcela zastaví. Hospodářské a sociální dopady pandemie přitom stále ještě nedokážeme předvídat. Řada zemí přijala opatření, aby zajistila lidem existenci, příkladem budiž třeba kurzarbeit nebo další druhy okamžité pomoci pro různé cílové skupiny. Německo kromě toho schválilo konjunktur- ní balíček, který je v tomto rozsahu dosud nevídaný. Nabízí se ale klíčová otázka: Bude to všechno stačit? Přispějí všechna tato opatření k tomu, aby lidem zůstala jejich pracovní místa a ekonomika se vrátila na cestu růstu? Krize často vede k tomu, že se pro mnoho lidí zhorší pracovní a životní podmínky. Tomu musíme ze všech sil zabránit! Současně je nyní zapotřebí nastavit nový směr, aby naše společnost obstála i v budoucnosti. Diskuzní materiály Hospodářského fóra německé sociální demokracie (SPD) Nový start a cesty k němu poskytují důležité podněty, jež mohou přispět i do probíhající debaty v České republice. Proto jsme se ve Friedrich-Ebert-Stiftung rozhodli, že necháme tento text přeložit a vydat. Nyní Vám, milé čtenářky a milí čtenáři, už přeji příjemné čtení a snad i získání nových poznatků.

URBAN ÜBERSCHÄR

Ředitel zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung v České a Slovenské republice

Předmluva

Současná globální pandemie je mimořádnou výzvou. Postihuje celou naši společnost. Nesmírně obtížné úkoly stává zvláště před zdravotnictvím a pečovatelským sektorem, ale v dosud nepoznaném rozsahu zasahuje i naši ekonomiku, podniky a zaměstnance. Všechny oblasti se budou k normálu vracet postupně, oživení ochromeného provozu může postupovat jenom krok za krokem.

Mezi lidmi panuje značná nejistota, která se bude rozplývat rovněž jen pozvolna. Opatření přijatá spolkovou vládou v oblasti zdravotní prevence a ke stabilizaci podniků a zaměstnanosti byla nutná a jsou v zásadě správná.

Nedávají ovšem odpověď na to, jak se po tomto šoku evropské a německé hospodářství vrátí zpět na cestu růstu, jak zajistit a posílit zaměstnanost a jakým způsobem lze podpořit nutné investice, inovace a transformaci evropské a německé ekonomiky. Bez ohledu na koronavirovou krizi čekají světové hospodářství pronikavé změny už kvůli digitalizaci, dekarbonizaci, elektrifikaci atd.

Vládne všeobecná shoda na tom, že jsou nutná další ekonomicko-sociální opatření, a to jak na evropské, tak na německé úrovni. Proto je důležité, aby tyto kroky obsahovaly logickou rovnováhu mezi stabilizačními opatřeními, posilováním poptávky, podporou investic a inovací a nutnou transformací k prohloubení udržitelnosti a konkurenceschopnosti. Tato vyváženost má klíčový význam.

O programu s naznačeným obsahem a profilem by tak nyní měla proběhnout diskuze, po níž by mělo do poloviny roku

padnout rozhodnutí. Existuje pro to několik důvodů. Podniky a zaměstnanci potřebují mít jasno o rámcových podmínkách i o podpůrných opatřeních, aby mohli činit rozhodnutí ohledně svých společností. A příprava rozhodnutí v Evropské unii a v Německu na úrovni ústřední vlády i jednotlivých zemských parlamentů bude potřebovat čas, o implementaci a realizaci konkrétních kroků ani nemluvě.

Nutná opatření do sebe musejí zapadat a být ve zmíněné rovnováze. Kontraproduktivní by naopak bylo jednat stylem „kdo dřív přijde, ten dřív mele“, nebo kdo má silnější lobby, prosadí si své požadavky. K tomu, aby balíček zabral, jsou důležité také konzistentnost a srozumitelnost.

Zvládnutí budoucích úkolů s sebou ponese ohromnou finanční zátěž. Je však třeba vzít v úvahu, že při naší nečinnosti by byly následky i náklady podstatně vyšší, než budou při rozhodné a důsledné protiakti. Zásadně to ovlivní ekonomickou podstatu, sociální situaci, demokratickou stabilitu i budoucnost Německa a celé Evropy.

Předkládaný materiál Hospodářského fóra německé SPD (*Wirtschaftsforum der SPD e. V.*) vznikl v součinnosti s jeho vědeckou radou chce otevřít debatu a navázat nezbytný dialog s podnikatelskými svazy, firmami a odbory. Abychom krizi překonali a nastavili správný směr do budoucna, je zapotřebí postupovat společně a veškeré projekty a opatření široce diskutovat.

3

NĚMECKO A EVROPA STOJÍ PŘED OHROMNÝMI VÝZVAMI

Koronavirová krize povede k nehlubší globální ekonomické krizi od dob velké hospodářské krize ve třicátých letech 20. století. Světový i regionální růst se propadnou výrazněji než při finanční krizi z let 2008/2009. Tato krize totiž vyvolá šok jak na straně nabídky, tak na straně poptávky a zasažením všech důležitých hospodářských oblastí reálné ekonomiky budou její následky dalekosáhlejší než u předchozích globálních ekonomických krizí.

Nuceným plošným uzavřením provozu se ekonomická podstata mnoha národních hospodářství dostává pod silný tlak, což s sebou nese nejen důsledky pro velké i malé podniky v téměř všech odvětvích a regionech, ale také nebezpečí rozsáhlých nepříznivých dopadů na firmy, hodnotové řetězce a zaměstnanost, a tím i celkové vytváření přidané hodnoty.

Opatření zatím neznámého finančního objemu, jež byla v Německu doposud zavedena, jsou nezbytná a správná, aby umožnila stabilizovat podniky a zaměstnanost. Nyní je však třeba jejich realizaci zvláště pro malé a střední firmy maximálně zjednodušit a odbyrokratizovat, aby pomoc k zasaženým podnikům a zaměstnancům také skutečně dorazila.

Stabilizační opatření mají za cíl během lockdownu co nejlépe zachovat a zajistit ekonomickou podstatu. Nedávají ovšem odpověď na to, jak po postupném uvolňování plošných opatření nastavit směřování k dalšímu růstu a udržení zaměstnanosti.

Proto je důležité vypracovat již nyní opatření, která dodají impulz pro oživení ekonomiky, pro posílení investic a pro transformaci našeho národního hospodářství ve směru digitalizace, dekarbonizace, elektrifikace atd. Chvilí totiž potrvá, než tato opatření začnou v reálné ekonomice působit. Z toho důvodu je zcela rozhodující podniknout nezbytné kroky včas. Aktuální krize navíc odhalila, jak nepostradatelnou a systémově významnou úlohu hrají fungující struktury sociálního státu. Sociální stát je takový kolektivní záchraný mechanismus, bez něhož nejsou centrální části současného protikrizového programu realizovatelné, přestože se i ve zdravotnickém a pečovatelském sektoru jasně ukazují neblahé důsledky jejich komercializace v posledních letech.

Zajištění a rozvoj sociálního státu jsou investicemi do funkčnosti demokratických společností a jejich přijatelnosti v očích

široké veřejnosti. Výkonný sociální stát je činitel významně ovlivňující produktivitu i míru solidarity. Sociální dávky tedy nejsou žádné spotřební výdaje, nýbrž jde o investice do výkonnosti a soudržnosti společností. I tato skutečnost se tedy musí v politické reakci na krizi a v navrhovaných opatřeních projevit.

Potřebná je také nová kultura oceňování práce, zejména pokud jde o hmotnou odměnu za ni ve formě mezd a platů. Práce v určitých sektorech, které ještě včera nebyly považovány pro konkurenceschopnost národního hospodářství za příliš podstatné, se dnes ukazuje jako zásadní z hlediska fungování celého systému. To se musí odrazit i v tarifní politice, v personálním vybavení především ve zdravotnickém a pečovatelském sektoru, ve zlepšení pracovních podmínek a také ve zvýšení minimální mzdy.

Doposud zahájená stabilizační opatření jsou nutná pro zvládnutí před námi stojících úkolů, zvláště jak po fázi stabilizace zajistit pomocí vyšších investic a rozsáhlejších inovací hospodářský růst a zaměstnanost a jak podpořit nezbytnou transformaci. Dosavadní kroky nedávají firmám ani zaměstnancům žádnou orientaci, pokud jde o budoucnost. Ta je však pro kýžený restart nepostradatelná.

Je zapotřebí vytvořit plán hospodářské obnovy včetně investičního a transformačního programu tak, aby přispěl k podpoře poptávky, soukromých a veřejných investic a inovací do udržitelné transformace našeho národního hospodářství a současně aby posílil struktury sociálního státu a dostupnost veřejných služeb.

Je proto nezbytné zlepšit koordinaci těchto opatření v Německu i v celé Evropě. Jedině společnými silami se podaří překonat šok z koronavirové krize, aby se i v následujících letech umožnil růst, zaměstnanost a konkurenceschopnost. To je pro budoucnost Evropy zásadní jak z politického, tak z ekonomického hlediska.

Takový plán obnovy musí zohlednit, že dvacátá léta 21. století povedou nezávisle na koronavirové krizi k té nejzásadnější, nejrychlejší a nejkompexnější proměně ekonomiky a společnosti od počátku industrializace. Nutnost transformace bude spjata i s novým nastavením globálních ekonomických a technologických mocenských vztahů mezi státy, regiony a firmami.

V současné době zažíváme ostrou polarizaci světové ekonomiky, jež se vyznačuje především spory o technologické prvenství, zvláště mezi Spojenými státy a Čínou. Technologická politika se stane ústředním prvkem nové geopolitické strategie s cílem zajistit si či rozšířit vlastní hospodářskou, ale i politickou dominanci.

Německo a Evropa se k této vážné výzvě musejí postavit čelem. Jde o otázku, jakou roli bude Evropa v triádě USA – Čína – Evropa sehrávat. Je to nejen politicky relevantní, ale má to také dalekosáhlý ekonomický význam s ohledem na růst, blahobyt, zaměstnanost, schopnost inovací, technologickou suverenitu, obchodní politiku atd.

V minulých desetiletích se německá ekonomika rozvíjela rozhodně pozitivně. Při trvalém hospodářském růstu se výrazně zvýšila zaměstnanost a ustoupila nezaměstnanost. Za tímto vývojem, úspěšným i v mezinárodním srovnání, stál specifický „obchodní model“, který stavěl na třech soustředných kružicích:

- silné orientaci na export,
- vysokém podílu průmyslu na přidané hodnotě,
- silném zaměření na automobilový sektor a strojírenství.

Tento model se nyní potýká se stále většími výzvami:

- s protekcionistickými snahami zejména Spojených států a Číny, které mají za cíl snížit závislost domácích ekonomik na exportu,

- s dekarbonizací hospodářských procesů nezbytnou s ohledem na klimatickou změnu,
- s narůstajícím významem digitalizace v klíčových odvětvích,
- s ochabováním technologické konkurenceschopnosti.

Pokles průmyslové produkce trvající již od poloviny roku 2018 ukazuje, že transformace vyžadované těmito výzvami nebudou probíhat zcela bez rizika. Existuje nebezpečí, že dojde k disruptivním procesům, které mohou citelně oslabit prosperitu a blahobyt a vést nejen k tomu, že Evropa v soutěži s USA a Čínou bude zaostávat, ale i k tomu, že kvůli své rostoucí ekonomické a technologické závislosti přijde o konkurenceschopnost, ekonomicko-technologickou suverenitu a politický vliv.

Vedle těchto technologických výzev je nutné směřovat i k udržitelnější produkci a růstu, tedy k přestavbě ekonomiky, která bude odpovědí na klimatickou krizi, a tento směr také důsledně uskutečňovat. Ekonomika tak nenaráží jen na výzvy, ale také se jí zde otevírají velké příležitosti. Aby se mohla vydat touto cestou a náležitě ji realizovat, potřebuje státní investice, chytrou regulaci, pobídky pro soukromé investice a takovou průmyslovou politiku, která celý proces povede a podpoří.

Aktuální krize nesmí mít za následek to, že budou naléhavé výzvy budoucnosti zanedbány nebo odloženy stranou. Bez ohledu na současnou situaci je třeba dospět k nové orientaci hospodářské, technologické a průmyslové politiky. Musíme se vymanit z dosavadního způsobu ekonomického myšlení.

Graf č. 1

Magický čtverec ekologické, průmyslové a sociální transformace

hospodářský blahobyt
vysoká zaměstnanost

sociální spravedlnost

ekologická udržitelnost

mezinárodní
konkurenceschopnost

Rozhodně to není snadný úkol, protože jde o nové nastavení magického čtverce, při němž je třeba stejnou měrou zohlednit ekologickou udržitelnost, mezinárodní konkurenceschopnost, hospodářský růst a sociální spravedlnost.

K dosažení těchto cílů je třeba posilovat veřejné a soukromé investice, zlepšovat inovační schopnost jednotlivých lokalit i

podniků, podporovat a zavádět moderní infrastrukturu, prosazovat doprovodnou průmyslovou a regionální strukturální politiku na podporu transformace a zajistit integraci veškerého kvalifikačního potenciálu a rezerv na pracovním trhu. Těchto pět bodů musí tvořit jádro programu, který bude nutné dále rozpracovat, a zároveň stanout v ohnisku hospodářské a transformační politiky orientované na budoucnost.

4

EVROPSKÉ ODPOVĚDI JEŠTĚ NIKDY NEBYLY TAK NALÉHAVÉ

Evropa je současnou koronavirovou krizí stavěna před mimořádnou výzvou, a to jak z hlediska zdravotnického, tak i ekonomicky a sociálně. Všechny tyto otázky se přitom dotýkají stability Evropské unie nejen hospodářsky, ale do značné míry také politicky. V reakcích jednotlivých členských zemí EU na koronavirovou krizi se v posledních týdnech projevvalo narušené vědomí solidarity a dokonce i opětovný nárůst nacionálních tendencí. Krize také výrazně obnažila slabiny Unie jako společně jednajícího aktéra.

Současně je stále jasnější, že reakce může být úspěšná pouze na celoevropské úrovni. Platí to stejně pro oblast zdravotnictví jako pro oblast hospodářskou, finanční a sociální. Evropa tedy nyní musí začít formulovat své odpovědi na výzvy kladené na hospodářskou, sociální, měnovou a fiskální politiku. Ty se pak podstatně odrazí na soudržnosti, akceschopnosti i životaschopnosti EU a eura do budoucna.

Pro nalezení udržitelné reakce na krizi hrají klíčovou roli následující body:

- expanzivní makroekonomické prostředí,
- realizace Green Dealu,
- iniciativy průmyslové politiky pro určité rozhodující trhy a ke sblížení národních výrobních modelů v Evropě,
- zvýšení výdajů EU na výzkum a inovace,
- intenzivnější opatření v duchu ekonomické integrace při budování digitálního vnitřního trhu nebo v sektoru služeb atd.,
- zobecnění systému duálního odborného vzdělávání za současné vysoké propustnosti celého vzdělávacího systému, bezplatná odborná příprava a rekvalifikace,
- další rozvoj kooperativních pracovních vztahů, rozšíření a posílení podnikového a mezipodnikového spolurozhodování, včasné zapojování zaměstnanců do zavádění nových technologických systémů (např. umělé inteligence),
- společné evropské úsilí o vývoj klíčových technologií v digitalizaci, robotizaci a umělé inteligenci atd.,
- sociální zabezpečení práce a nových pracovních fór.

Evropa musí nyní ukázat, že je schopna poskytnout koordinovanou, solidární odpověď na tyto výzvy. Jedině tak se může podařit zvrátit ztrátu důvěry v evropské instituce z posledních týdnů a překonat ekonomicko-sociální šok.

Je nutné připravit integrovaný a koordinovaný plán hospodářské obnovy, investic a transformace. Rozhodnutí o něm musí padnout do poloviny roku, aby bylo možné stabilizovat ekonomiku a podpořit růst, zaměstnanost a investice do budoucnosti. Tento plán by měl obsahovat následující prvky:

- Další investice prostřednictvím odpovídajícího programu EU. Je naléhavě nutné, aby byla co nejrychleji uzavřena jednání o střednědobém finančním rámci EU a do evropského rozpočtu poskytnuty další prostředky od členských států.
- Vypracování evropské regulace kurzarbeitu, jak navrhuje Evropská komise, jejíž financování bude zajištěno garancemi členských států a která bude při kurzarbeitu zaručovat 80 procent příjmů.
- Tyto celoevropské kroky musejí být doprovázeny opatřeními na podporu konjunktury na národní úrovni. K tomu je třeba v rámci EU zřídit patřičné koordinační struktury.
- Prvními důležitými kroky v tomto směru jsou rozhodnutí předsedů vlád zemí EU o záchranném balíčku ve výši 540 miliard eur k zajištění zaměstnanosti, o garančním fondu u Evropské investiční banky a o rozšířené úvěrové lince pro Evropský stabilizační mechanismus, jež mají vstoupit v platnost 1. června.
- Je však nutné realizovat i další opatření s výrazně vyšším finančním objemem. Evropská komise by měla být za tímto účelem zmocněna brát si půjčky, za které budou procentuálně ručit příslušné členské státy. Je důležité, aby byly spuštěny nejen nové úvěrové linky, ale také dotace na stabilizaci hospodářství a podniků v Evropě.
- Pravidla hospodářské soutěže v EU by měla být pružnější, aby se umožnila právně bezpečná kooperace podniků před vstupem do hospodářské soutěže, sdružování firem za účelem specifických technologických a investičních projektů a fúze podniků.
- Pravidla poskytování evropské podpory nesmějí bránit určitým stabilizačním, investičním opatřením nebo krokům na podporu technologií a inovací v rámci příslušného programu. Proto by měla být pravidla poskytování evropské podpory na dva roky uvolněna a jejich platnost zčásti pozastavena.
- Investice a inovace musejí mít přednost. Proto by mělo být na dva roky vyhlášeno moratorium na navyšování regulačních norem v hospodářsky závažných odvětvích

a stávající normy by měly být prověřeny, pokud se tím neohrozí dosažení klimatických cílů EU.

- Evropská investiční banka by se měla dále rozvinout v rozsáhlou evropskou rozvojovou banku podle modelu německé Kreditanstalt für Wiederaufbau.
- Posílení výdajů EU na výzkum a inovace s cílem dostat do roku 2027 prostředky na vědu a výzkum výrazně přes dvě procenta hospodářské výkonnosti, aby byl podpořen udržitelný rozvoj průmyslu.

K zásadním výzvám následujícího desetiletí bude patřit zajištění globální konkurenceschopnosti a inovačních kapacit evropského průmyslu, včetně příslušného sektoru služeb. Dosažení takové konkurenceschopnosti už nebude možné zvládnout na úrovni jednotlivých členských států. Je proto zapotřebí společného a koordinovaného úsilí v rámci celé EU. I přes neustále se prohlubující vnitřní trh a vzrůstající ekonomickou provázanost států EU se na společný hospodářský prostor dosud pohlíží národní optikou a národní egoismus blokuje realizaci důležitých ekonomických, investičních a technologických úkolů nutných pro budoucnost. Evropské investice do hmotného i lidského kapitálu, například do infrastruktury a vzdělání, zvyšují příjem nejen toho kterého státu EU, ale i dalších producentů a celé Unie.

Je nutné v hospodářství trvale posilovat stranu nabídky (infrastrukturu, vzdělání, rozvoj lokality), a to i cestou expanzivní měnové a fiskální politiky. Jen tak lze vytvořit předpoklady pro větší konkurenceschopnost, vyšší zaměstnanost a perspektivní fyzický kapitál, který je významný právě s ohledem na následující generace, a posílit roli Evropy ve světové ekonomice.

Na evropském trhu, který dosahuje zhruba čtvrtiny celosvětového HDP, lze vypracovat globální standardy, které dopomůžou evropským podnikům k silné pozici na světovém trhu. Evropa a Německo mají možnost stát se nejudržitelnější hospodářskou lokalitou. Přitom platí, že nejefektivnější hospodářská lokalita co do energetiky a zdrojů bude v budoucnu také nejlépe konkurenceschopnou lokalitou. „Inteligentní“ energetická a klimatická politika, která se neorientuje jen na samotné cíle, ale také na reálnou transformační strategii, tak nabízí příležitost skloubit udržitelnost a konkurenceschopnost.

Důležitý základ k tomu tvoří moderní obchodní politika, progresivní evropské obchodní dohody a dobré možnosti financování zahraničních investic evropských podniků prostřednictvím evropských peněžních institutů.

Je nutné soustředit se na posílení tvorby přidané hodnoty v Evropě. Opatření proto nesmějí být závislá jen na národním úhlu pohledu nebo na geografii, v popředí se musí nacházet hledisko posílení celoevropského potenciálu přidané hodnoty. Musí se zamezit tomu, aby docházelo k permanentním regionálním strukturálním nerovnostem, resp. aby byly regionům připisovány.

Je nutné posílit akceschopnost Evropské unie. K tomu patří také prověření dosavadních evropských rozhodovacích procesů a ekonomicko-ekologická agenda budoucnosti, která nově nastaví magický čtverec ekologické udržitelnosti, mezinárodní konkurenceschopnosti, hospodářského blahobytu a sociální spravedlnosti. Německé předsednictví v Radě EU musí poskytnout patřičné podněty a stanovit body takové agendy budoucnosti.

5

PLÁN HOSPODÁŘSKÉ OBNOVY, INVESTIC A TRANSFORMACE JAKO REAKCE NA KRIZI

Německé národní hospodářství stojí před ohromnými výzvami. Po opětovném otevření podniků se musí vrátit na cestu růstu. Současně je třeba přijmout závažná opatření, která umožní transformaci národní ekonomiky s ohledem na přelomové technologické výzvy a nutnost vytvořit udržitelné modely hospodářství a růstu.

Takový plán musí posílit poptávku, povzbudit investice a vzájemně propojit investice do technologického rozvoje a inovací pro přestavbu našeho národního hospodářství. To vše se musí stát součástí evropské reakce na krizi.

Právě Německo se svou silnou závislostí na exportu – z 60 procent vyváží do zemí EU – by mělo mít velký zájem na tom, aby se hospodářský obrat k lepšímu podařil v celé Evropě. Zásadně na tom závisí zotavení německé ekonomiky i zajištění zaměstnanosti.

Zmíněný plán musí být nejen masivně finančně vybaven, ale musí také zlepšit rámcové podmínky pro povolování a realizaci investic, napomáhat spolupráci podniků v klíčových odvětvích a odbourávat byrokracii, aby byla zajištěna přednostní podpora projektům pro budoucnost v oblasti digitalizace a dekarbonizace.

Tento všestranný plán by se měl spustit v polovině roku, aby po postupném obnovování provozu byly na stole připravené ekonomické stimuly a boj s krizí se přetavil v udržitelnou orientaci na budoucnost.

Prioritní jsou proto následující prvky:

- Zřízení plánu hospodářské obnovy, investic a transformace ve výši 4–5 procenta HDP, tedy zhruba 140–170 miliard eur. Na tomto místě jsme upustili od konkrétních návrhů pro jednotlivá odvětví. Ty je třeba konkretizovat ve spolupráci s podniky a odbory po stanovení hlavních bodů. Nepochybně musí být v takovém plánu obsaženy následující prvky:
- Program pro nemocnice, pečovatelský sektor, investice a modernizaci.
- Kapitálový fond pro investice do projektů zaměřených na budoucnost a transformaci.
- Zlepšení podmínek pro odpisy investic, zejména v oblasti digitalizace, dekarbonizace, energetiky a udržitelné infrastruktury.

- Státní investiční příspěvek ve výši 20–50 procent pro podniky ve ztrátě, který by musel být splacen do deseti let.
- Časově omezená negativní daň z příjmu pro malé a střední podniky do 250 zaměstnanců.
- Zpětné snížení solidárního příspěvku na rok 2020 pro nastartování domácí poptávky.
- Navýšení dávek základního sociálního zabezpečení zejména pro rodiny s dětmi o zhruba 150 eur.
- Odstranění byrokracie pro povolovací a schvalovací řízení jako zásadní předpoklad pro rychlejší přísun investic na trh.
- Potřebujeme speciální nástroje, abychom snížili nezaměstnanost, vyvarovali se jejího zatumnutí a umožnili nábor nových pracovních sil. Je nutné záchranné opatření pro přijímání nových zaměstnanců. U těchto pracovních míst by byly na časově omezenou dobu pozastaveny příspěvky zaměstnavatelů na sociální pojištění.
- I nyní musí hrát centrální roli odborné vzdělávání a kvalifikace zaměstnanců. Proto by měl být zaveden bonus na vzdělávání, který bude průběžně vyplácen všem, kteří po dobu nezaměstnanosti projdou vhodným dlouhodobým kvalifikačním kurzem.

V dnešní situaci čelí enormním výzvám zvláště obce, současně se však jejich finanční základ kvůli poklesu příjmů a rostoucím výdajům na opatření proti krizi rozplývá. Je proto nutné připravit záchranný balíček financovaný společně státem a spolkovými zeměmi, který obcím umožní vůbec sestavit rozpočet a adekvátně plnit příslušné úkoly. O tom musí být jasno velmi brzy, stát a spolkové země musí nalézt rozumnou dohodu s předními svazy obcí.

V této fázi jsou veřejné investice důležitější než kdy dříve, neboť pohánějí hospodářský pokrok v Německu i Evropě. Investice do moderní infrastruktury a vzdělání mohou vytvořit podmínky pro produktivní, udržitelný a sociální rozvoj německého národního hospodářství.

Již před krizí uváděly v průzkumech dvě třetiny německých firem, že jsou ve své obchodní činnosti omezeny nedostatky v infrastruktuře. Dosavadní nárůst investic je zdaleka nedostatečný, aby v dohledné době odstranil deficit v investicích nahromaděný za předchozí zhruba dvě desetiletí.

Institut pro makroekonomii a výzkum konjunktury (*Institut für Makroökonomie und Konjunkturforschung*) spolu s Institutem německého hospodářství (*Institut der deutschen Wirtschaft*) vyčíslil potřebu dalších investic do veřejné sféry v Německu v následujících deseti letech na 457 miliard eur.

K zajištění životaschopnosti německé ekonomiky v budoucnosti je zapotřebí upřednostňovat investice. Je přitom důležité podtrhnout, že samozřejmě nejde o prosté utrácení peněz, nýbrž o cílené plnění konkrétních investičních potřeb.

Politika má tedy za úkol nutné investiční priority definovat, jasně pojmenovat investiční potřeby a předložit přehledný a časově ukotvený plán jejich postupné implementace a zajistit k tomu spolehlivé financování.

Kromě navýšení finančních prostředků na investice je také nutné rozšířit kapacitu v komunální správě a v exportním stavebním průmyslu. Pouze za předpokladu, že bude existovat perspektiva trvale vyšších investic, budou mít obce dostatečný stimul k navýšení svých plánovacích kapacit.

Nutný dodatečný objem investic není realisticky možné financovat z aktuálních veřejných rozpočtů. V době nízkých nebo dokonce negativních reálných úroků z veřejného dluhu je ekonomicky nesmyslné celkově zakazovat zadlužení. Nezohledňuje se přitom, že většina výše zmíněných investic dokonce umožňuje fiskální výnosy přesahující náklady na financování. To znamená, že po dobu užitnosti investičního majetku stát díky pozitivnímu růstu získá dodatečné daňové příjmy.

Je proto nutné alespoň vykládat pravidla tak, aby byly v jejich rámci umožněny investice. Myslitelné by bylo financování dodatečných investic prostřednictvím nově založené veřejné organizace (například veřejnoprávní instituce). Tato společnost by mohla být vybavena vlastním kapitálem, který by financoval stát prostřednictvím úvěrů (tato „finanční transakce“ by se nezapočítávala do deficitu v „dluhové brzdě“) nebo přímým půjčováním společností.

Vzhledem k tomu, že značnou část investic realizují obce, je navíc důležité jim poskytnout prostor pro investice. Existují sice i obce vybavené dostatečnými financemi, mnoho jich je však natolik zadluženo, že nemohou přijmout plánovací personál k nutným investicím, ani tyto investice provádět. V připravovaném plánu proto musí zůstat i kroky na podporu a oddlužení obcí.

V neposlední řadě brzdily v Německu investiční činnost veřejného sektoru nedostatečné finanční prostředky a chybějící plánovací a realizační kapacity. Mnohé nasvědčuje tomu, že plánování je dnes příliš zdouhavé. Je tudíž třeba komplexně prověřit plánovací řízení s cílem jeho výrazného urychlení. Nesmíme si přitom zakazovat nové pohledy na věc. Zkušenosti ze sousedních zemí, jako je Rakousko nebo Nizozemsko, ukazují, že rychlejší plánování je možné i při současném zachování principů právního státu a adekvátního zapojení občanů a občaneček.

6

POSÍLIT POZICI CENTRA INOVACÍ

Evropská strategie se musí soustředit na rostoucí hospodářskou soutěž v oblasti technologií probíhající v trojúhelníku USA, Čína, Evropa. Evropa se přitom nesmí stát technologicky závislou. Důležitým příkladem je mobilní síť 5G. Nezbytná je taková hospodářská, inovační a investiční politika, která se bude zaměřovat na trhy budoucnosti, aby posílila konkurenceschopnost Evropy.

Největší výzvou pro evropskou ekonomiku je digitalizace. Tradiční kapacity německého i evropského hospodářství stojí před přelomovými výzvami. Bez rozsáhlé digitální investiční, inovační a celoevropské regulační politiky mohou Evropa a Německo ve světové hospodářské soutěži obstát jen stěží.

Jde o digitální transformaci, v níž má německý výrobní model se svým zaměřením na diverzifikovanou kvalitní produkci rozhodně dobré šance uspět. Pro digitalizaci průmyslu je zapotřebí „inteligentní“ kombinace digitální technologie a hlubokých znalostí a zkušeností kvalifikované pracovní síly.

Digitalizace povede k obrovským strukturálním změnám, a to jak uvnitř podniků, tak ve vztazích mezi nimi, v obchodních modelech, produktech a podmínkách hospodářské soutěže, v zaměstnanosti i kvalifikaci pracovníků:

- horizontální a vertikální spolupráce se výrazně rozšíří, což bude vytvářet i nové síťové struktury (tzv. síťová ekonomika – *network economics*),
- přechody mezi výrobou a službami se budou dále rozmazávat,
- interakce mezi chytrými produkty, stroji, provozními prostředky a skladovacími systémy zásadně promění výrobní a logistické řetězce,
- provázání údajů o výrobě a spotřebě prostřednictvím internetu věcí přinese nové zaměření produktů a odbytových kanálů,
- rostoucí vyvazování se podnikání z rámce národních hranic může vést k systémové racionalizaci podle hodnotových řetězců.

Bez digitální suverenity, tedy bez svébytných schopností a kompetencí v oblasti klíčových digitálních technologií, nebude Evropa schopna být ve světovém měřítku konkurenceschopnou ekonomikou. Důležitý krok vpřed zde představuje dokončení jednotného evropského digitálního trhu, jež je

nezbytným předpokladem pro větší škálovatelnost vlastních obchodních modelů i pro zvýšení atraktivity pro usídlování firem a příliv investic.

Je proto třeba, aby se nyní německá a evropská inovační politika zaměřila na výzvy kladené transformací, na změnu obchodních modelů, hodnotových řetězců, produktů, odbytových kanálů a na s tím spojené nově vznikající rozhodující technologie a hlavní trhy. Všechny tyto aspekty se musejí dále zohlednit nástroji hospodářské, investiční, inovační a fiskální politiky, je zapotřebí nastavit vhodné finanční rámce a nalézt nové možnosti spolupráce.

Evropa a Německo se musí dokázat prosadit na klíčových trzích 21. století, jimiž jsou všechny ty trhy měnící se světové ekonomiky, u nichž se obzvláště silně propojují centrální a strategické budoucí potřeby s technologickými inovacemi. Schopnost být na těchto klíčových trzích s inovativními technologiemi přítomen zásadně rozhoduje o mezinárodní konkurenceschopnosti země. K tomu je zapotřebí více než jen výzkum.

Nezbytnou podmínku zde tvoří moderní inovační systém, založený na součinnosti všech institucí, které produkují, shromažďují a zprostředkovávají vědění, vzdělávají a školící pracovní sílu, vyvíjejí nové technologie, vytvářejí a rozšiřují inovativní produkty a procesy, na patřičné regulaci a státních investicích do příslušné infrastruktury.

Klíčové trhy jsou trhy budoucnosti, jež nejsou vymezeny jen výhradně ekonomicky, nýbrž zahrnují rovněž dominantní společenské představy o kvalitě života, k jejichž uskutečnění významně přispívají nová technologická řešení. Nezbytná je „inovace inovační politiky“ ze strany státu, a to pomocí nových programů financování a dalších podpůrných nástrojů i změny myšlení a přístupu v podnicích prostřednictvím „inovace jejich provozního inovačního managementu“.

Ústřední roli při rozvoji technologického potenciálu zvyšujícího konkurenceschopnost hraje i nadále základní výzkum. Je proto nutné navýšit a stabilizovat podíl jdoucí na výzkum a vývoj ze spolkového rozpočtu na 3,5 procenta. Současně je třeba zlepšit provázání univerzitních a mimouniverzitních výzkumných pracovišť v oblasti klíčových technologií a zvýšit podíl výzkumu napojeného na průmysl. Na evropské úrovni musí ve střednědobém finančním rámci dojít k podstatnému

růstu výdajů vynakládaných na výzkum a vývoj, například převedením prostředků z odvětví zemědělství.

Příznivě nastavené prostředí národního hospodářství tedy zásadní měrou ovlivňuje inovační kapacitu. V posledních letech silně poklesl počet nově založených firem. Politika podporující jejich zakládání je současně také inovační politikou, a proto by měly být odstraněny překážky omezující podporu inovací v různých programech financování. Především chybí konsistentní politika pro posílení venture kapitálu jako nástroje při zakládání firem a jejich růstových příležitostech. Některé nástroje uplatnitelné v raných fázích zakládání podniků sice k dispozici jsou, chybí však instrumenty k cílené podpoře růstu inovativních, mladých podniků orientovaných na technologie, což má pak ten důsledek, že perspektivní podniky a inovace vůbec nedospějí na trh nebo je předčasně přezvzmou mimoevropští investoři.

Je proto zapotřebí zřídit fond na podporu růstu start-upů v objemu 10 až 50 milionů eur, který bude cíleně podporovat investice do rozvoje těchto firem. Zde zeje ohromná mezera ve financování. Tyto fondy na podporu růstu start-upů se startovním objemem ve výši 3 miliardy eur by měly být koncipovány jako smíšené investice kombinující prostředky z veřejných a soukromých zdrojů.

Digitální suverenita znamená také vytvořit vhodné prostředí pro zajištění digitální identity. V síťově propojeném světě musejí být akteři, ať lidé či stroje, jednoznačně a bezpečně identifikovatelní. Měl by být vytvořen veřejný evropský přihlašovací systém (Login ID), jehož pomocí by občané mohli využívat jak komerčních služeb, tak i služeb státu, u něž by však zůstala zaručena ochrana údajů.

Moderní ekonomika a společnost potřebují moderní veřejnou správu. Je-li podávání žádostí komplikované a zdoluhavé a plánovací a povolovací řízení těžkopádné, nelze provádět podnikatelské aktivity s rychlostí, jež by byla zapotřebí. V elektronizaci veřejné správy (eGovernment) Německo v mezinárodním srovnání zaostává, současně hrozí, že v důsledku zmatků v kompetencích státu, spolkových zemí a obcí vzniknou jen izolovaná, vzájemně nespojitá řešení. Německo musí výrazně zvýšit tempo v realizaci zákona o on-line dostupnosti, zamýšlený komunikační portál s jednotnými účty občanů a firem se už musí stát skutečností. V případě nouze musí jít stát v řešení příkladem.

Je nutné konečně konzistentně rozpracovat kompetence v oblasti digitalizace ve spolkové vládě. Současná politika digitalizace musí být promyšleně soustředěna v jediném rezortu. Kromě toho je již dávno zapotřebí zřídit zvláštní digitální agenturu, v níž by se sbíhaly úkoly od příslušných nižších orgánů v oblasti digitalizace. Tato agentura by prováděla rozsáhlé monitorování trhu, rozhodovala o regulatorních konfliktech, připravovala státní programy na podporu digitalizace a vytvářela kapacity pro posílení práv spotřebitele a zlepšení jejich vymahatelnosti.

7

EKOLOGICKÁ PRŮMYSLOVÁ POLITIKA S ORIENTACÍ NA BUDOUCNOST

Probíhající strukturální změna našeho národního hospodářství si nevyhnutelně žádá novou průmyslovou politiku.

Období politických debat o zásadách právního prostředí už musí skončit. Bez tak nikdy neodpovídaly ekonomické realitě. Průmyslová politika není otázkou „zda“, nýbrž „jak“ to provést. Otázka dne zní takto: Je její současný stav ještě adekvátní budoucím nárokům a je schopna podporovat nezbytnou transformaci a inovace?

Jde přitom o „inteligentní“ souhrn státních nástrojů a iniciativ soukromého sektoru a o soustředění se na rozhodující trhy a klíčové technologie ve prospěch zvýšení konkurenceschopnosti hospodářských lokalit.

Evropa a Německo dnes stojí před zásadními výzvami. Americký model inovací vychází zcela bytostně z gigantického trhu venture kapitálu – tedy rizikového kapitálu na investice do budoucnosti – coby zásadního motoru inovačních kapacit a technologického rozvoje. Čína provádí státně řízenou, dlouhodobě pojatou průmyslovou politiku, která chce zemi v klíčových oblastech přivést na špičku mezinárodního pelotonu. Tato čínská průmyslová politika již dosáhla toho, že čínské firmy zaujaly vůdčí postavení například ve výrobě solárních panelů, bateriových článků, komunikačních technologií (5G) a digitálních platform.

Ani jedno z toho není a nebude evropská cesta. My potřebujeme třetí cestu, koordinovanou, kooperativní průmyslovou politiku se státními pobídkami, chytrými rámcovými podmínkami, veřejnými investicemi a evropským platformami pro spolupráci podniků v klíčových odvětvích ještě před vstupem do hospodářské soutěže. Takovou integrální průmyslovou politiku musíme nyní konečně zahájit, jinak v následujícím desetiletí nemůže Evropa v celosvětové hospodářské soutěži obstát.

Nejprve je nutné v Evropě identifikovat klíčové technologie, jež jsou stěžejní pro transformaci a konkurenceschopnost, a ty pak financovat koordinovanými iniciativami na evropské a národní bázi. K tomu je také zapotřebí provést odpovídající přerozdělení finančních prostředků ve střednědobých evropských finančních plánech s ohledem na rozhodující oblasti budoucnosti a těžiště inovací.

Aby to bylo možné uskutečnit, měla by být ustavena rada pro průmyslovou politiku v Evropě, která bude mít za úkol vybírat

konkrétní projekty, zajišťovat jejich financování, podporovat průmyslové platformy coby fóra spolupráce soukromých podniků v klíčových odvětvích a podněcovat realizaci souhrnné evropské strategie. K tomu bude rovněž vhodné tímto úkolem přímo pověřit jednoho z místopředsedů Evropské komise (podobně jako u tématu ochrany klimatu), který bude řídit a koordinovat činnost v rámci celé Komise.

Zvláště bychom se přitom měli zaměřit na téma digitalizace v celé jeho šíři: výstavbu infrastruktury, urychlenou realizaci jednotného evropského digitálního trhu, vybudování evropského cloudu, masivní podporu rozvoje v oblasti umělé inteligence, tvorbu střediskových počítačů nové generace (mainframů), jako jsou kvantové počítače apod.

Tato průmyslově-politická strategie je zapotřebí i proto, aby bylo možné dosáhnout cílů Green Dealu. Klimatické cíle jsou samy o sobě k ničemu, pokud nebudou zavedeny nutné investiční technologické a průmyslově-politické nástroje. Mluvíme-li o klimatické politice, nesmíme přitom mlčet o politice průmyslové. K tomu se musí vypracovat rozsáhlý koncept ekologické průmyslové politiky.

Green Deal navržený Evropskou komisí musí přispět nejen k dosažení vlastních klimatických cílů, ale i k posílení hospodářské a technologické konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a odborné kvalifikace pracovních sil v Evropě. Evropská unie může svou proklamovanou vůdčí klimatickou roli věrohodně a přijatelně posílit jen za předpokladu, že klimatická opatření půjdou ruku v ruce se zajištěním konkurenceschopnosti a zaměstnanosti.

Nevyhnutelně přitom budou vznikat konflikty, pokud jde o kýžené cíle. Ty je nutno otevřeně pojmenovat a také vypracovat přístupy, jak je minimalizovat. Je třeba zajistit spravedlivou transformaci, důležitým příspěvkem k ní je fond spravedlivého přechodu (Just Transition Fund), který musí být nadále důsledně rozvíjen. Navýšení cílů v oblasti snižování emisí CO₂ nutně předpokládá jasnou, srozumitelnou strategii pro inovační, investiční a průmyslovou politiku. Jedině tak se může nezbytná přestavba ekonomiky podařit.

Pro digitální transformaci německé ekonomiky je nezbytná evropská infrastruktura cloudů. Změna obchodních modelů i v běžném průmyslu směrem k modelům „jako služba“ (as a service) si nežadá pouze evropskou cloudovou infrastrukturu

ru, která zajistí potřebnou škálovatelnost, ale také aby data zůstala na evropském kontinentu. Projektem Gaia-X, jímž byl vytvořen jakýsi inkubátor pro evropský cloud, jsme učinili krok správným směrem. Na něm se však musí vybudovat jasný právní rámec, který umožní přenositelnost dat. Firmy musejí mít možnost si samy určovat, s jakými aktéry chtějí sdílet data.

Udržitelná přestavba průmyslové společnosti potřebuje rozsáhlou strategii elektrifikace. Fosilní zdroje energie musí být stále více nahrazovány elektřinou z obnovitelných zdrojů. Platí to stejně pro sektor mobility jako pro průmyslové procesy. Abychom podpořili vývoj tímto směrem, je zapotřebí komplexně stanovit ceny uhlíku jako pobídku pro energetickou transformaci. Energetická daň by se měla začít určovat podle emisí CO₂. Ceny elektřiny jsou současně významné i pro konkurenceschopnost našeho průmyslu. Daň z elektřiny by se proto měla snížit na nezbytné evropské minimum.

Kdo chce být v roce 2050 klimaticky neutrální, může toho dosáhnout jen tím, že se hlavním palivem stane vodík, zejména pro průmyslové využití. K tomu je zapotřebí masivních investic do obnovitelných zdrojů v Evropě, do vybudování evropského vodíkového klastru za spolupráce podniků a vědeckých institucí a do programů na podporu výzkumu a uvádění inovací na trh. Současně je nutné formulovat novou energetickou zahraniční politiku EU. Potřebu zeleného vodíku totiž nebudeme schopni pokrýt jen v rámci Evropy. Musíme určit regiony a státy, v nichž je možno zřídít dostatek obnovitelných zdrojů energie, abychom mohli uspokojit potřebu vodíku v příštích desetiletích.

Německo a Evropa se konečně musí stát hlavním trhem a hlavním poskytovatelem služeb v oblasti elektromobility. Naším úkolem teď musí být výrazně navýšit počet elektromobilů mezi novými vozidly. I to může být významný příspěvek k větší udržitelnosti v oblasti dopravy. Nutná jsou ovšem také taková opatření, jež výrazně sníží emise CO₂ u stávajícího vozového parku (jen v Německu jde o 47 milionů osobních automobilů). Značnou měrou k tomu mohou přispět syntetická paliva. Aby byli podpořeni jejich výrobci a zlepšil se jejich přístup na trh, bylo by záhodnou začít započítat syntetická paliva k mezním hodnotám vozového parku. Podpořilo by to i další investice do vodíkových technologií.

K úspěšné realizaci energetické transformace jsou kromě rozšiřování přenosové infrastruktury nepostradatelné také kapacity pro ukládání energie. Taková úložiště jsou chybějícím článkem energetické transformace. K tomu je nejprve zapotřebí jasně a právně závazně definovat energetická úložiště, a tím zamezit možnému dvojímu finančnímu zatížení úložišť. Současně se musí poskytnout programy na podporu výstavby zařízení typu Power-to-X.

Nástroje průmyslové politiky musí také přispět k formování nového evropského prostředí, tedy zejména k součinnosti podniků před vstupem do hospodářské soutěže v oblasti klíčových technologií, a k cílené finanční podpoře příslušných aktivit těchto podniků. Takovým nástrojem je například program *Important Project of Common European Interests* (IP-

CEI). Ten musí být posílen a systematizován pro různé oblasti rozhodujících technologií. Prostřednictvím IPCEI může v klíčových oblastech plynout podnikům finanční dotace bez státní podpory a lze skrze něj podporovat i nové kooperace v oblasti technologií a prostředí pro vybudování evropského klastru. Jiným dobrým příkladem je *European Battery Alliance* (EBA), která by měla být rozšířena i na další oblasti.

Centrálním stavebním kamenem průmyslově-politické strategie je přizpůsobení evropských pravidel hospodářské soutěže nové globální ekonomické architektuře a jejím mocenským vztahům. Na fúze evropských podniků je nutné pohlížet i s premisou nové segmentace trhu a nové strukturační soutěže prostřednictvím mimoevropských velkopodniků. Je třeba rozšířit svůj „průmyslově-politický horizont“. V globální soutěži totiž bude Unie v budoucnu (zejména pro zajištění pracovních míst v rámci EU) vedle silných středně velkých firem coby garantů úspěchu spoléhat také na tzv. evropské průmyslové šampiony.

Obrovský (ale nevyužívaný) potenciál pro právní překlenutí těchto strategických průmyslově-politických úvah ve smyslu zajištění globální konkurenceschopnosti evropského průmyslu nabízejí v první řadě pravidla poskytování evropské podpory řídicí se primárním právem, ještě více ale antimonopolní pravidla řídicí se sekundárním právem. Tam, kde již tyto možnosti existují, by se měly do budoucna využívat skrze přizpůsobení patřičné správní praxe. A kde chybějí, je nutné platný právní stav opatrně přizpůsobit. Jde o to najít „inteligentní“ rovnováhu mezi zajištěním soutěže na domácím trhu se silnými středně velkými firmami a zachováním konkurenceschopnosti evropských podniků na oligopolních globálních trzích.

Evropa chce být průkopníkem v ochraně klimatu a udržitelné transformaci hospodářství. Tento cíl je i nadále správný. Přitom je ovšem nezbytné zohlednit, aby zahájená opatření nevedla ke carbon leakage, tedy k odchodu tvorby přidané hodnoty z Evropy do regionů s nízkými emisními cíli CO₂, a aby se při importu adekvátně zohledňovala i uhlíková stopa. Proto se musí, jak ostatně již ohlásila Evropská komise, vyzkoušet zavedení daňových úprav pro CO₂ na vnější hranici EU. Konkurenceschopnost energeticky náročných podniků musí být zajištěna i v budoucnu. Výrazná redukce odvětví, jež získávají kompenzaci v energii za vyšší náklady související s obchodováním s emisními povolenkami, jak ji současně projednává Komise, je přitom cesta špatným směrem.

Kdo má ambiciózní cíle například v rozšiřování obnovitelných zdrojů energie, musí stanovit jasné, srozumitelné a spolehlivé rámcové podmínky. Jedině tehdy lze dosáhnout cíle výroby 65 procent energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030. Je proto důležité stanovit regulaci rozestupů mezi větrnými elektrárnami jednotnou pro celé Německo. Odstup 1000 metrů, který někteří aktéři jednání prosazují, blokuje rozšiřování větrné energie v zemi. Musí se také zrušit omezení fotovoltaiky nad 52 GW a do roku 2030 zvýšit podíl kapacity větrných elektráren na moři na 20 GW.

8

NASTAVIT SMĚŘOVÁNÍ DO BUDOUCNOSTI

Předložený dokument se chápe jako příspěvek k nutné diskusi o hospodářské a průmyslové politice. V řadě oblastí jsme přirozeně mohli pouze naznačit témata nebo vyjmenovat příklady.

Jde nám o životaschopnost Německa a Evropy v budoucnosti a o to, jak může Evropa ve světě 21. století zajistit a obhájit svou ekonomickou, technologickou a sociální roli. K tomu

všemu je zapotřebí nová politika, a to jak evropská, tak i národní.

Rozhodně nebude stačit jen oprášit a aktualizovat politiku dosavadní, to nemá naději do budoucna. Ve světě ekonomické krize a ekonomické změny totiž potřebujeme také skutečnou změnu politiky, idejí, nástrojů i vedení debat.

O AUTORECH

Diskusní materiál připravený s přispěním **Vědecké rady Hospodářského fóra německé SPD**.

Výkonné prezidium Hospodářského fóra SPD z. s.:

Dr. Michael Frenzel

předseda
mezinárodní vztahy, bezpečnostní politika, turismus

Heiko Kretschmer

pokladník
rozvoj měst, stavebnictví a nemovitosti, pracovní trh, sociální partnerství a integrace, kulturní a tvůrčí průmysl

Prof. Dr. Susanne Knorre

místopředsedkyně
finance a kapitálový trh, řízení zdravotnictví

Matthias Machnig

místopředseda
Evropa a zahraniční obchod, digitalizace, obchod a spotřební zboží, průmyslová politika, Vědecká rada

Prof. Dr. Ines Zenke

místopředsedkyně
energetika a klima, mobilita a infrastruktura, komunální politika, zdroje a udržitelnost

Kolektiv Hospodářské fórum SPD z. s.:

Prof. Dr. Peter Bofinger

Universität Würzburg

Dr. Arno Brandt

Prof. Dr. Lena Dräger

Gottfried Wilhelm Leibniz Universität
Hannover

Prof. Dr. Sebastian Dullien

Institut für Makroökonomie
Friedrich-Ebert-Stiftung

Prof. Dr. Anke Hassel

Hertie School of Governance

Dr. Till Patrik Holterhus

Universität Göttingen

Prof. Dr. Gustav Horn

předsednictvo SPD

Prof. Dr. Tom Krebs

Universität Mannheim

Prof. Dr. Carsten Kühn

Deutsches Institut für Urbanistik gGmbH

IMPRINT

Dr. Claus Michelsen

Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung e.V.

Sandra Parthie

Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin

Prof. Dr. Mario Stoffels

Hochschule für nachhaltige Entwicklung Eberswalde

Prof. Dr. Jens Südekum

Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf

Prof. Dr. Achim Truger

Universität Duisburg-Essen

Prof. Dr. Enzo Weber

Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung

Friedrich-Ebert-Stiftung, zastoupení v České republice
Zborovská 716/27 | 150 00 Praha 5 | Česká republika

1. české vydání, Praha, srpen 2020

Překlad:

Zuzana Schwarzová

Redakce:

Kristýna Dohnalová, Patrik Eichler

Odpovědná osoba:

Urban Überschär | urban.ueberschaer@fesprag.cz

Tel.: +420 224 948 096 | Fax: +420 224 948 091

www.fesprag.cz | www.facebook.com/FESPrag

Pro bezplatné objednání publikace:

fes@fesprag.cz

Komerční využití jakýchkoli médií vydaných Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) není povoleno bez svolení FES.

O NÁS

Kancelář Friedrich-Ebert-Stiftung v Praze existuje od roku 1990. Se sociálně demokratickými hodnotami na zřeteli poskytuje expertízu v nejrůznějších formátech, a posiluje tak veřejnou debatu o tématech evropské a zahraniční politiky,

práce a sociálních věcí, rovnosti žen a mužů, migrace a sociálně spravedlivé klimatické transformace. Na těchto aktivitách FES spolupracuje s jinými vědeckými instituty a think-tanky, neziskovými organizacemi a odbory z ČR a Evropy.

www.fesprag.cz

RESTART A CESTY K NĚMU

Nový směr vstříc budoucnosti

V současné krizi pandemie koronaviru je naléhavě zapotřebí evropských odpovědí. Evropská unie se musí stát akceschopnější. Německé předsednictví v Radě EU musí stanovit body budoucí agendy.

Jedním z cílů musí být zrychlení procesů plánování. Bude při tom potřeba zvolit nové perspektivy.

Ambiciózní cíle energetické politiky šetrné ke klimatu vyžadují spolehlivé rámcové podmínky. To je jediný způsob, jak dosáhnout stanovených klimatických cílů.

Více informací naleznete zde:
<http://www.fesprag.cz/>